مجله علوم پزشکی رازی دوره ۲۸، شماره ۲، اردیبهشت ۱۴۰۰ http://rjms.iums.ac.ir

مقاله پژوهشی

ارائه چارچوب مفهومی و مدل های Code-sub code برای عوامل مؤثر بر مدیریت جنجال در ورزش (مـورد مطالعاتی: رشته ورزشی هندبال)

متین نجدسمیعی: دانشجوی دکتری، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران، تهران، ایران

علی محمد صفانیا: استاد، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران، تهران، ایران (*نویسنده مسئول) a.m.safania@gmail.com

صلاح الدین نقش بندی: استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران، تهران، ایران

ابوالفضل فراهانی: استاد، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور تهران، تهران، ایران

رضا نیک بخش: دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تهران، ایران

چکیده

زمینه و هدف: این مقاله به دنبال ریشه یابی مشکلاتی از قبیل رفتارهای جنجال آمیز جهت رسیدن به هر نوع هدفی اعم از برد در یک بازی تا ارتقای درجه در ورزش کشور است. بنابراین هدف این مطالعه ارائه چارچوب مفهومی و مـدل‌هـای Code-sub code برای عوامل مؤثر بر مدیریت جنجال در ورزش (مورد مطالعاتی: رشته ورزشی هندبال) بود.

روش کار: روش تحقیق کیفی، به لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش، تحلیلی اکتشافی بود. جامعه‌ی آماری شـامل بازیکنـان، مربیان و داوران هندبال بودند. نمونه‌گیری به صورت غیرتصادفی هدفمند انجام شد. جهت شناسایی عوامل مؤثر بر جنجال علاوه پس از مطالعات عمیق اسنادی، گروهی نخبه متشکل از ۵ نفر از اساتید هیئت علمی تشکیل گردید. مصاحبه نیمه ساختار یافته، با تعداد ۱۵ نفر از کارشناسان خبره ورزشی مدیریت و رفتار ورزشی، جامعه شناسی و روانشناسی آشنا با رشته هندبال به روش گلولـه برفی و تا حد اشباع نظری انجام شد. استخراج و تحلیل داده ها و الگوها با االستفاده از روش نظام مند و به کمک نـرم‌افـزار افـزار Maxquda2020 انجام شد.

یافته‌ها: طی نتایج به دست آمده از تحقیق ۴۹۹ کد باز، ۷۲ کد انتخابی و ۹ کد انتخابی مشخص شـد. روایـی داده‌هـا بـه تاییـد کارشناسان رسید.

نتیجه‌گیری: عوامل مدیریتی، عوامل فردی، آموزشی، عوامل اقتصادی - رفاهی، عوامل اجتماعی–سیاسـی، عوامـل منطقـه‌ای، نقش رسانه، جوسازی، و ویژگی‌های هندبال در مدیریت جنجال در ورزش هندبال نقش دارند.

کلیدواژه‌ها

مدیریت جنجال،

هندبال،

کدگذاری،

الگوی کد–کدفرعی – چارچوب مفهومی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۱۳

تاریخ چاپ: ۱۴۰۰/۰۲/۱۱

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت کننده: حامی مالی نداشته است.

شیوه استناد به این مقاله:

Najdsamiei M, Safania AM, Naghshbandi S, Farahani A, Nikbakhsh R. Introducing a conceptual framework & code-sube code models for factors affecting on controversy management in sport (Study on: Team Handball). Razi J Med Sci. 2021;28(2):68-80.

*انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC-SA 3.0 صورت گرفته است.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

Razi Journal of Medical Sciences. 2021;28(2):68-80. http://rjms.iums.ac.ir

Original Article

Introducing a conceptual framework & code-sube code models for factors affecting on controversy management in sport (Study on: Team Handball)

Matin Najdsamiei: PhD Student, Department of Sport management, Islamic Azad University, Science & Research Branch, Tehran, Iran

Ali Mohammad Safania: Professor, Department of Sport management, Islamic Azad University, Science & Research Branch, Tehran, Iran (*Corresponding author) a.m.safania@gmail.com

Salahedin Naghshbandi: Assistant Professor, Department of Sport management, Islamic Azad University, Science & Research Branch, Tehran, Iran

Abolfazl Farahani: Professor, Department of Sport management, Payame Noor University, Tehran, Iran.

Reza Nikbakhsh: Associate Professor, Department of Sport management, Islamic Azad University, South Branch, Tehran, Iran

Abstract

Background and Aims: This article is modeled on the controversy-outcome theory in the field of handball championship sports (1). By definition, controversy is a behavior to achieve a result that violates important organizational norms and threatens the well-being of an organization or its members, or both (2). According to the definition of Abdi et al. (2017), behaviors such as intimidation, resentment, and any illegal behavior aimed at achieving a goal are called controversy. In the sport of our country, it is observed that people do anything, including controversy, in order to be promoted, to achieve a result or to win. Despite the efforts of many officials, there are still people who, by creating controversy, circumvent the rules of the sport of handball, the rules of the disciplinary committee, in order to achieve their demands. Sarlak (2016) refers to such behaviors as strategies to achieve the goal (1).

If the competition that leads to the result is not managed tactfully, controversy and controversy will prevail in the organization. As if today such a problem can be seen in different parts of the country's sports. Referees who strive for progress and promotion, coaches who strive for results, players who strive to stand out and reach higher levels, including the national team, fanatical spectators who win their beloved city team, and managers who strive to win. Holding various organizational positions engage in controversial behaviors, and players engage in controversial behaviors in order to earn a national team jersey or score points in competitions. Of course, in sports, the nature of the sport must be taken into account, handball is a very popular and exciting sport, and the personality of people who turn to any sport, for example, certainly chess. And darts are not comparable to football, handball and basketball, which are collision disciplines (4). According to Alias (2013), in sports such as football, where mobility and dynamism are high, natural early life is associated with it, and the new structure of civilization becomes ineffective for it, which also unravels (7), but with Simon (2001) research that exercise promotes some values well, but these values can also be wrong values and immoral behaviors depending on the sports environment is not consistent (8).

In the contemporary world, despite the prominent cultural feature of sports and physical education, less attention has been paid to this approach and in the process of culture-building, the excellence of literature and education and the promotion of personality are less considered, Therefore, the aim of this study was to Introducing a Conceptual Framework & Code-Sub code Models to Factors Affecting on Controversy Management in Sport (Study on: Team Handball).

Keywords

Controversy management,
Handball,
Coding,
Code-sub code model,
Conceptual Framework

Received: 02/01/2021

Published: 01/05/2021

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

Methods: The method was qualitative, applied in terms of purpose and exploratory. The population were handball players, coaches and referees. Sampling was performed non-randomly. Elite group consisting of 5 faculty members was formed. In order to identify data in-depth library studies, Semi-structured interviews with were used with 15 experts in sports management, behavior, sociology and psychology familiar with handball using snowball method and theoretical saturation. We used Maxquda2020 software.

Results: During the results of the research, 499 open codes, 72 selected codes and 9 selected codes were identified. The validity was confirmed by experts.

Conclusion: The findings of this study were consistent with the results of Previous research (19, 13-17). In this study, by analyzing various factors, we conclude that controversy is not just about attracting attention or emptying internal emotions, but is closer to corruption in the organization because it pursues a goal and that is to achieve results. This point is very common in the country's sports. According to the information collected by the research team, managerial factors (30.64%), individual and cultural factors (25.20%), socio-political factors (10.8%), facilities and welfare (12.78%), education and awareness raising (9.2%) Ethnic and regional factors (4.6%), media coverage (2%), negative emulation (2.4%), and handball characteristics (2.4%) play a role in controversy management.

Management factors include the management of different levels of the organization, which according to the interviewees, if each plays its role properly, can be effective in reducing controversy (12). Individual factors in terms of psychological, mental fitness and physical fitness of each person have a significant impact on the level of tolerance and the way he looks at events. Political and social factors are an integral part of solving individual and organizational problems. Because many of our managers' decisions are based on political and social events, and it is no secret that solving such problems requires strong and stable management. Educating and raising the level of awareness of people about handball team sports and the attractions of this sport, its rules and regulations can lead to peace, especially for families who are aware of their children's sports environment. Also, considering the facilities of the teams, unfortunately, in recent years, it has become clear that the federations, regardless of the economic situation of the teams, try to hold professional leagues, while if the welfare of the teams If the coaches, players and agents are not properly involved, the league will be eroding and will only leave destructive effects from various injuries. The security of events and sports venues should be considered a cultural and social action (18). Regional and ethnic factors may be seen in many parts of the country, but in the field of handball with zoning that has been done and handball in 8 different regions, is managed under the supervision of the Handball Federation, this issue is more visible. The role of the media in following the news of a sport is very significant, the media, especially radio and television, can play a significant role in increasing and decreasing the psychological pressure of a sport. But in the meantime, the role of those who spy negatively, people who for any reason are not able to continue a sport or have not been accepted by the system as those who are so-called poison, should not be overlooked. Spraying causes controversy and affects the minds. Many experts believe that handball is controversial due to its high popularity.

Conflicts of interest: None
Funding: None

Cite this article as:

Najdsamiei M, Safania AM, Naghshbandi S, Farahani A, Nikbakhsh R. Introducing a conceptual framework & code-sube code models for factors affecting on controversy management in sport (Study on: Team Handball). Razi J Med Sci. 2021;28(2):68-80.

*This work is published under CC BY-NC-SA 3.0 licence.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

مقدمه

این مقاله با الگوبرداری از نظریه جنجال-نتیجه در حیطه‌ی ورزش قهرمانی هندبال نگارش شده است. اصطلاحی که در ورزش بسیار دیده می‌شود ولی هیچگاه به عنوان یک مبحث مجزای علمی به آن پرداخته نشده است (۱). طبق تعریف جنجال‌ها نوعی رفتار جهت رسیدن به نتیجه هستند که هنجارهای مهم سازمانی را نقض می‌کنند و خوب بودن یک سازمان یا اعضای آن یا هر دو را تهدید می‌کنند (۲). طبق تعریف عبدی و همکاران، به رفتارهایی همچون ارعاب، کینه توزی و هر رفتار خارج از قوانین که درجهت دستیابی به هدفی باشد، جنجال گفته می‌شود.

در ورزش کشور ما این اتفاق مشاهده می‌شود که افراد برای ارتقا گرفتن، رسیدن به نتیجه یا برنده شدن دست به هر کاری از جمله جنجال می‌شوند. در بسیاری از سازمان‌ها با کارکنانی مواجه می‌شویم که علی رغم سعی و کوشش مدیران و مسئولان در ایجاد محیطی مناسب برای کار و فعالیت، جنجال ساز هستند. این افراد با رفتارهایی مانند سرپیچی از دستورات مافوق، نادیده گرفتن قوانین، وضعیت موجود و مطلوب سازمان را دچار آشفتگی می‌سازند و در تلاش هستند تا از این طریق قوانین را زیر پا گذاشته و امتیازی را کسب نمایند (۳). ورزش کشور هم ازاین قاعده مستثنی نیست و علی رغم تلاش بسیاری از مسئولین باز هم افرادی هستند که با جنجال آفرینی، قوانین رشته‌ی ورزشی هندبال، قوانین کمیته‌ی انظباطی را دور می‌زنند تا به خواسته‌های خود برسند. سرلک به چنین رفتارهایی به چشم راهبردهایی برای رسیدن به هدف نام می‌برد شامل: الف) مظلوم نمایی و با بیان اینکه مدت زیادی است دنبال این کار است ولی کسی به آن توجه نکرده، ب) با بیان اینکه افرادی با شرایط بدتر از او کارشان انجام شده ولی کار او انجام نشده، ج) تهدید به اینکه اگر کار انجام نشود موضوع را از طریق مراجع یا رسانه پیگیری می‌کند (۱). اگر رقابتی که منجر به حصول نتیجه می‌شود با درایت مدیریت نشود، جنجال و جنجال آفرینی در سازمان مورد نظر حاکمیت می‌یابد و باب می‌شود. کما اینکه امروزه در قسمت‌های مختلف ورزش کشور چنین معضلی به کررات به چشم می‌خورد. داورانی که به قصد پیشرفت و ارتقا دست به جنجال می‌زنند، مربیانی که برای گرفتن نتیجه، بازیکنانی که برای به چشم آمدن و رسیدن به رده‌های بالاتر از جمله تیم ملی، تماشاگران متعصب برای پیروز شدن تیم محبوب شهرشان و مدیرانی که برای گرفتن پست‌های سازمانی مختلف دست به رفتارهای جنجال آمیز می‌زنند و بازیکنانی که برای دستیابی به پیراهن تیم ملی یا امتیاز گیری در مسابقات دست به رفتارهای جنجال آمیز می‌زنند. البته در ورزش، ذات رشته‌ی ورزشی راهم باید در نظر گرفت. رشته‌ی هندبال پربرخورد و از رشته‌های پر هیجان محسوب می‌شود و شخصیت افرادی که به هر رشته‌های ورزشی روی می‌آورند، برای مثال، مطمئنا شطرنج و دارت با فوتبال و هندبال و بسکتبال که رشته‌های برخوردی هستند، قابل مقایسه نیستند (۴). اما یک مدیر ورزشی برای قضاوت در مورد چنین افرادی می‌بایست جنبه‌های مختلف شخصیتی و محیطی و اجتماعی را در نظر بگیرد.

در تحقیقات انجام شده شاخص‌هایی مانند، رفع کمبودها و نارسایی‌های رفاهی ورزشگاه‌ها و میادین ورزشی، متدین و پایبند بودن به اعتقادات دینی، داشتن روحیه گروهی و پرهیز از فردگرایی، مقابله با ناهنجاری های رفتاری در میادین ورزشی، داشتن اخلاق نیکو توسط ورزشکاران، پایبندی ورزشکاران به موازین اخلاقی جامعه، تأثیر ورزش بر تقویت آرمان‌ها، ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، ترویج فرهنگ مسئولیت پذیری اجتماعی، ترویج فرهنگ وقف در ورزش، تقویت فضائل اخلاقی، روحیه ایمان، ایثار و امید به آینده، انضباط اجتماعی، تقویت حس احترام، صداقت و اعتماد به دیگران، ایجاد روحیه همکاری و تعاون جهت انجام عمل خیر، پرهیز از هرگونه ریا و تظاهر، حفظ و انتقال میراث اجتماعی برای توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی ذکر شده است (۵و۶). به عقیده الیاس در صحنه‌ی ورزش‌هایی مثل فوتبال که تحرک و پویایی و تحرک فیزیکی زیاد است، زندگی اولیه ی طبیعی تداعی می‌شود و ساختار جدید مدنیت برایش بی اثر می‌شود که عقده گشایی هم می‌کند (۷)، اما با تحقیق سیمون که ورزش به خوبی موجب ارتقای برخی از ارزش‌ها می‌شود، ولی این ارزش‌ها با توجه به محیط‌های ورزشی می‌تواند ارزش های غلط و رفتارهای غیر اخلاقی نیز باشند، همخوان نیست (۸).

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

ضرورت انجام این تحقیق جایی بارزتر می‌شود که ورزش را به عنوان بخشی از فرهنگ جامعه تلقی می‌کنیم. در دنیای معاصر، به رغم ویژگی بارز فرهنگی ورزش و تربیت بدنی به این رویکرد کمتر توجه شده است و در فرایند فرهنگسازی، تعالی ادب و تربیت و ارتقای شخصیت کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، در میادین و مجامع ورزشی با دخالت دست‌های سوء تجاری، سیاسی و فرهنگی (زر، زور و تزویر) نقش تربیتی ورزش و ارتباط مستقیم آن با فرهنگ کمرنگ می شود و به جای آن برد و باخت ها، جوایز، پول و شهرت کاذب در درجه نخست اهمیت قرار می‌گیرد و این رویکرد، اغلب دستاندرکاران، بازیکنان، تماشاگران و رسانه‌های ورزشی را تحت الشعاع قرار می‌دهد و این امر سبب نفوذ و ترویج فرهنگ نادرست ورزش در جامعه می‌گیرد. همچنین عامل بردخواهی وهدف گرایی که به جنجال بینجامد باید مورد توجه مدیران قرار بگیرد (۶). گل پرور و همکاران بر این باورند که افرادی دارای هدف گرایی مبتنی بر عملکرد به طور کلی خواهان دستیابی به موفقیت‌های بیشتری نسبت به دیگران هستند (۹). در واقع اثرات منفی بر روی ورزشکاران از نوع دوم هدف گرایی نشأت می‌گیرد که می‌تواند موجبات بروز خصایص منفی در آن‌ها باشد. باید به ورزشکاران آموزش داد و حتی فریاد زد که در ورزش، رکورد شکستن اگرچه مهم است اما یک حرکت ظاهری است. به این خاطر قهرمانان واقعی، گروه ویژه‌ای هستند که خود را وقف قاعده تا هرم ورزش به صورت اصولی کرده، دستیابی به اوج، کنار زدن محدودیت‌ها، برتری، پیشی گرفتن یا غلبه کردن بر دیگران کرده و سعی

می‌کنند شماره یک باشند. با توجه به مقدمات ذکر شده به اصلی ترین سوال تحقیق می‌پردازیم که عوامل مؤثر بر مدیریت جنجال در بازیکنان، مربیان و داوران رشته ی هندبال کدام است؟

روش کار

تحقیق حاضر از نوع کیفی، به لحاظ هدف از نوع کاربردی و از نظر روش، تحلیلی اکتشافی می‌باشد. جامعه ی آماری این تحقیق کلیه اساتید، کارشناسان، پیشکسوتان هندبال بودند که نمونه‌گیری از ۱۵ نفر به روش گلوله برفی و تا حد اشباع نظری انجام شد. در ابتدا مطالعات عمیق اسنادی انجام شد و گروهی نخبه شامل ۷ نفر از اساتید دانشگاه متخصص در زمینه ی مدیریت ورزشی، روانشناسی و جامعه شناسی تشکیل شد که ما را در شناخت بیشتر مقوله جنجال و جمع آوری اطلاعات پیش از مصاحبه یاری کردند. سپس مصاحبه ای عمیق و نیمه ساختار یافته و مشارکت جویانه با ۱۵ نمونه انجام شد. به این ترتیب که بعد از هر مصاحبه، مصاحبه شونده پیشنهادات خود را برای مصاحبه ی بعدی می داد. این مصاحبه‌ها تا حد اشباع نظری ادامه پیدا کرد. برای اطمینان از اشباع اطلاعات مجدد با دو نفر دیگر از کارشناسان مصاحبه ای صورت گرفت که مطلب جدیدی به داده‌ها اضافه نگردید و تیم تحقیق را از کافی بودن اطلاعات مطمئن کرد. در گام بعدی با توجه به نظریه داده بنیاد استراوس و کوربین (۱۰) و با کمک نرم افزار Maxquda 2020 استخراج داده‌ها به روش نظام مند و با کد گذاری باز آغاز شد. در گام بعدی کد گزاری محوری انجام شد که ۷۲ کد محوری مورد پذیرش قرار گرفت و در نهایت، ۹ کد انتخابی و یا مقوله شناسایی شدند. با توجه به اینکه تمام مراحل فوق به صورت کیفی انجام شد، برای روایی سنجی، بازنگری کارشناسان کدها و مراحل کدگذاری را را مورد تایید قرار داد. در نهایت عوامل مدیریتی (۳۰/۶۶٪ از کل فراوانی) ، عوامل فردی (۲۵/۲۰٪ از کل فراوانی)، آموزشی (۹/۲٪ از کل فراوانی)، عوامل اقتصادی–رفاهی (۱۲/۷۸٪ از کل فراوانی)، عوامل اجتماعی-سیاسی (۱۰/۸٪ از کل فراوانی)، عوامل منطقه ای منطقه ای (۴/۶٪ از کل فراوانی)، نقش رسانه (۲٪ از کل فراوانی)، جوسازی (۲/۴٪ از کل فراوانی) و ویژگی های هندبال (۲/۴٪ از کل فراوانی) شناسایی شدند که در ایجاد و مدیریت جنجال در ورزش هندبال نقش دارند.

یافته‌ها

با توجه به ویژگی‌های جمعیت شناختی تمامی مصاحبه شوندگان بین ۳۵ تا ۷۰ سال، متأهل و مدیران دارای سوابق اجرایی و مدیریتی بالای ۱۰ سال در رشته هندبال و دارای گرایش‌های تحصیلی: مدیریت، جامعه شناسی، روانشناسی و رفتار شناسی بودند. با توجه به

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

تعداد کدهای انتخابی مشخص شده به ترتیب: عوامل فردی، عوامل مدیریتی، عوامل سیاسی-اجتماعی، آموزش و اگاهی، امکانات رفاهی، عوامل قومی- منطقه ای، نقش رسانه‌ها، جو سازی منفی و خصوصیت‌های ویژه ورزش هندبال در تاثیرگذاری در بروز و مدیریت جنجال قابل ذکر می باشند. ۴۹۹ کد باز شناسایی شده است که به تفکیک در جدول ۱ هر مقوله به مختصری از آن ها می‌پردازیم.

طبق یافته‌های جدول ۱، عوامل فردی با ۱۴ کد محوری و ۱۲۷ کد باز بیشترین تعداد فراوانی و ۲۵/۲۰٪ از کل داده ها را از عوامل مؤثر بر مدیریت جنجال در ورزش هندبال را داراست.

از جمله مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به این موارد اشاره کرد: حس احقاق حق توسط افراد شامل، مربیان، بازیکنان و داوران، نتیجه گرایی، کمال گرایی، تفکرد برد-باخت، ترس از دست دان موقعیت، تلاش بازیکن برای حفظ جایگاه به هر نحوی، تلاش مربی برای حفظ باشگاه، ترس از دست دادن جایگاه، میزان IQ و سطح EQ، پایین بودن آستانه تحمل، کمبودهای درونی و حس خودنمایی، دیده شدن، خصوصیات فیزیکی و فیزیولوژیکی، ترس‌های درونی، ویژگی‌های روانشناختی، کدهای شخصیتی، میزان برون گرایی، میزان درونگرایی، شناخت ازخود، مسائل فرهنگی، فرهنگ کار گروهی و حضور در جمع، حس مسئولیت پذیری، عرق به تیم و مربی و تفاوت‌های فردی.

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد، عوامل مدیریتی در ۱۳ کد محوری و مجموع ۱۵۳ کد باز و مجموع ۳۰/۶۶٪ مهم‌ترین گروه کدها را به خود اختصاص داد که ازاین میان می‌توان به موارد مهمی اشاره کرد:

توجه ویژه به منابع انسانی، برقراری سیستم پاداش و تنبیه، برنامه ریزی صحیح مسابقات، در نظر گرفتن شرایط میزبانی، جمع آوری اطلاعات تیم‌ها و مدیریت صحیح، نظارت بر عملکرد ناظران و داوران در طول برگزاری مسابقات و همچنین دوره‌های آموزشی، اصلاح اساس نامه‌ها، به روز رسانی آیین نامه‌ها، ارزیابی مسابقات بعد از هر دوره،برقراری عدالت مراوده‌ای، توزیعی، رویه ای، تصمیمات مقطعی، تصمیمات بدون پایه و اساس، آیین نامه‌های فصلی کارشناسی نشده، نیاز به حمایت از اسپانسرها، توجه به بخش خصوصی،

جدول ۱- کدهای محوری مرتبط با عوامل فردی

کدمحوری	کدباز	ضریب	درصد
فرهنگ اخلاق	۳	۰/۶۰	۰/۶۰
فیزیولوژیکی	۶	۱/۲۰	۱/۲۰
وضعیت تاهل	۱	۰/۲۰	۰/۲۰
سرانه مطالعه	۱	۰/۲۰	۰/۲۰
هدف گرایی	۲۲	۴/۴۱	۴/۴۱
روانشاختی	۱۷	۳/۴۱	۳/۴۱
عوامل فرهنگی	۱۴	۲/۸۱	۲/۸۱
مسئولیت پذیری	۴	۰/۸۰	۰/۸۰
خودنمایی	۴	۰/۸۰	۰/۸۰
نقاط ضعف	۴۳	۸/۶۲	۸/۶۲
آستانه صبر	۳	۰/۶۰	۰/۶۰
ترس	۴	۰/۸۰	۰/۸۰
حس احقاق حق	۴	۰/۸۰	۰/۸۰
میزان IQ	۱	۰/۲۰	۰/۲۰

جدول ۲- کدهای محوری مرتبط با عوامل مدیریتی

کد محوری	کدباز	ضریب	درصد
برگزاری رویدادها	۳۲	۶/۴۱	۶/۴۱
نظارت و ارزیابی	۸	۱/۶۰	۱/۶۰
هیئت استان ها	۴	۰/۸۰	۰/۸۰
اساسنامه ها	۴	۰/۸۰	۰/۸۰
سیستماتیک شدن	۱	۰/۲۰	۰/۲۰
مدیریت بحران	۹	۱/۸۰	۱/۸۰
سیستم پاداش و تنبیه	۱۱	۲/۲۰	۲/۲۰
حمایت بالادستی	۳	۰/۶۰	۰/۶۰
مدیریت منابع انسانی	۳۱	۶/۲۱	۶/۲۱
برقراری عدالت	۲۳	۴/۶۱	۴/۶۱
خصوصی سازی	۳	۰/۶۰	۰/۶۰
مدیریت مالی	۷	۱/۴۰	۱/۴۰
رفتار سازمانی	۱۷	۳/۴۱	۳/۴۱

مشخص کردن معیارهای سنجش، در نظر گرفتن تسهیلات برای هیئت استان‌ها، هیئت‌ها هم آهنگ بافعالیت های فدراسیون، واضح بودن سیستم‌های ارتقا، مدیریت حق الزحمه ی مربیان و داوران و بازیکنان، سیستماتیک شدن بیشتر کارها و به روز رسانی سیستم‌های اطلاعات جامع، نیاز به توجه ویژه به مربیان، توجه به وضعیت داوران، توجه به اوضاع باشگاه‌ها، توجه به وضعیت ارتقای مربیان، بی انگیزه شدن مربیان، دیده نشدن مربیان فعال استان‌ها، دیده نشدن بازیکنانی که در تیم‌های مطرح نیستند، مهیا کردن فضای دیده شدن یکسان همه بازیکنان، توجه به

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

داوران خوب شهرستان‌ها، تعیین معیارهای درست ارتقای داوران، ارتقای ملی و قاره‌ای کوبل‌های بیشتری از داوران، حمایت از مربیان برای جهانی شدن، برقرای اتاق فکر، اتاق فکر متشکل از علم و افراد باتجربه، توجه به داوران و مربیان پیشکسوت.

طبق یافته‌های جدول ۳، عوامل سیاسی-اجتماعی با ۱۲ کد محوری و ۵۳ کد باز و مجموع ۱۰/۸٪ نکات مهمی را در زمینه مدیریت جنجال دربردارد، از جمله: نیاز به مشارکت زن و مرد در اماکن ورزشی، دیدگاه خانواده های راجع به اماکن ورزشی، جایگاه فرهنگی ورزش در خانواده‌های ایرانی، قدرت‌های اقتصادی و سیاسی تأثیر گذار بر ورزش کشور، اعمال فشار نیروهای امنتیتی و حراستی،.. نبود حس امنیت و برخورد متقابل با نیروهای حراست آموزش ندیده، دخالت پشت پرده عوامل سیاسی، ارجح بودن نظام سرمایه داری بر توانایی‌های ورزشی، ارتباط مستقیم روابط اجتماعی با ورزش گروهی، کم بودن فضای حرکت در جامع، نبود فضای تخلیه انرژی، مشکات اجتماعی، نبود تفکر کار گروهی، موانع سیاسی برای درآمدزایی ورزش و ورزشکاران، بی ثباتی قوانین کشوری، بی ثباتی قوانین سازمانی، افزایش بی رویه نرخ تورم و عدم کنترل توسط مسئولین، کم بودن بودجه دولت، حذف کردن تسهیلات و حذف مالیات از اسپانسرهای ورزشی.

همانطور که در جدول ۴ به آن اشاره شده است، آموزش و آگاهی به عنوان یکی از راهکارهای مهم مدیریت جنجال با ۹ کد محوری و ۴۶ کد باز و مجموع ۹,۲٪ نکات مهمی را در خصوص افزایش سطح آگاهی و اطلاعات هندبال و موارد مرتبط را در بر می‌گیرد.

از جمله: یکسان سازی آموزش پایه، افزایش آگاهی عمومی نسبت به قوانین هندبال، افزایش علم قوانین داوری برای مربیان، افزایش اطلاعات داوری برای بازیکنان، افزایش وورک شاپ‌های آموزشی برای داوران، افزودن سرفصل‌های آموزش های کاربردی روانشناسی برای مربیان، افزودن سرفصل‌های آموزش‌های کاربردی جامعه شناختی برای مربیان، افزودن سرفصل‌های آموزش‌های کاربردی رفتار شناسی برای مربیان، کارگاه‌های آموزشی و افزایش آگاهی برای ورزشکاران، آموزش‌های کاربردی کنترل خشم برای داوران و مربیان، کلاس‌های ارتقای مربیان، کلاس‌های ارتقای

جدول ۳- کدهای محوری مرتبط با عوامل سیاسی-اجتماعی

کدمحوری	کدباز	ضریب	درصد
تفکیک جنسیتی	۲	۰/۴۰	۰/۴۰
سکون در جامعه	۳	۰/۶۰	۰/۶۰
بی ثباتی قوانین	۵	۱/۰۰	۱/۰۰
نرخ تورم	۲	۰/۴۰	۰/۴۰
حضور سیاسیون	۱	۲/۲۰	۲/۲۰
شرایط حرفه ای	۳	۰/۶۰	۰/۶۰
موانع درآمد زایی	۲	۰/۴۰	۰/۴۰
کمبود اجتماعی	۶	۱/۲۰	۱/۲۰
اهداف ورزش	۴	۰/۸۰	۰/۸۰
کار تیمی	۴	۰/۸۰	۰/۸۰
رفتار حراست و نیروی انتظامی	۵	۱/۰۰	۱/۰۰
تفکر خانواده ها	۶	۱/۲۰	۱/۲۰

جدول ٤- کدهای محوری مرتبط با آموزش و آگاهی

کدمحوری	کدباز	ضریب	درصد
دوره روانشناختی	۹	۱/۸۰	۱/۸۰
آموزش رفتارشناسی	۳	۰/۶۰	۰/۶۰
آموزش جامعه شناسی	۱	۰/۲۰	۰/۲۰
به روزرسانی علم	۵	۱/۰۰	۱/۰۰
آموزش متصدیان	۲	۰/۴۰	۰/۴۰
یکپارچه سازی آموزش مربیان	۱۲	۲/۴۰	۲/۴۰
آموزش قوانین	۶	۱/۲۰	۱/۲۰
وورک شاپ آموزشی	۱	۰/۲۰	۰/۲۰
ارتقا آگاهی خانواده ها و جامعه	۷	۱/۴۰	۱/۴۰

داوران، سمینارهای تخصصی آموزشی آسیب‌های ورزشی، وبینارهای تخصصی.

بر اساس یافته‌های جدول ۵، مباحث اقتصادی و رفاهی بر بحث بروز جنجال و مدیریت آن بسیار تأثیر گذار و غیر قابل چشم پوشی است. کدهای استخراجی در این بخش به ۷ کد محوری و ۶۳ کدباز و ۱۲/۷۸٪ از مجموع کدها می باشند.

مباحث اقتصادی و رفاهی بر بحث بروز جنجال و مدیریت آن بسیار تأثیر گذار و غیر قابل چشم پوشی است. کدهای استخراجی در این بخش به ۷ کد محوری و ۶۳ کدباز و ۱۲/۷۸٪ از مجموع کدها می‌باشند که به این موارد اشاره دارند: نبودن فضای مناسب درآمد زایی از مسابقات برای فدراسیون، برای هیئت ها، برای باشگاه ها، نداشتن امنیت مالی در بازیکنان، مربیان ، داوران، کم بودن حق الزحمه پرداخی از طرف باشگاه‌ها به بازیکنان، مربیان، کافی نبودن پرداخت های فدراسیون

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

و هیئت‌ها بـه داوران و تـاظران داوری، اشـل کـم حـق الزحمه، چند شغله بودن افراد و عدم تمرکز بـر فعالیـت کنونی، نبودن رفاه در اجتمـاع، تحـت فشـار اقتصـادی بودن خانواده‌ها، نبود امکانات رفاهی برای ایاب و ذهاب، مربیـان، بازیکنـان، داوران، کـم بـودن امکانـات رفـاهی تیم‌های در طول مسابقات، در طـول تمرینـات، نبـودن امکانات مناسب در ورزشـگاه‌هـا، آبخـوری، نبـود بوفـه، سوریس‌های بهداشتی، تهویه و گرمایشـی و سرمایشـی، رطوبت گیـر، رخـتکن مناسـب، کمـد و قفـل مطمـئن، کفپوش استاندارد، زیبایی شناختی‌های سالن ورزشی

همانطور که از نتایج جدول ۶ پیداست، عوامل قـومی و منطقه‌ای که بـه بـومی گرایـی و تعصـبات گرویـده و بسیار جنجال آفرینی می‌کند شامل ۵ کد محوری و ۲۳ کد باز و مجموع ۴/۶٪ کدها می‌باشد.

از جمله مدل کدهای فرعی مرتبط بـا منطقـه بنـدی می‌توان به این موارد اشاره کرد: منطقه بندی هندبال به ۸ گروه و مدیریت هر منطقه، نظارت ضعیف بر مدیریت مناطق، برگزاری مسابقات مناطق با تعیین نتایج از قبل، تعصبات قـومی داوران و مسـئولین برگـزاری مسـابقات مناطق، تعصبات قومی مربیان، بازیکنـان، تفـاوت هـای آمایشی، تفاوت خلق و خوی افراد در جنجال آفرینـی و کنترل خشم، توقعات میزبان‌ها از مسئولین برگزاری بـه گرفتن نتیجه، تأثیر آب و هوا در ایجـاد جنجـال، تـأثیر ارتفاع، رطوبت هوا، میزان علاقمندی مـردم منطقـه بـه هندبال، میزان شناخت مردم منطقـه، تعصـبات مـردم، تعصبات مسئولین.

یافتـه‌هـای جـدول ۷ نشـان مـی‌دهـد کـه نقـش حمایت‌گری رسانه‌ها به خصوص صدا و سینما بـر هـیچ ورزشکاری پوشیده نیست اما در این تحقیـق چنـدی از عوامل تأثیر گذار بر مدیریت جنجال از دید کارشناسـان به کم رنگ بودن رسانه‌ی ملی اشـاره داشـته اسـت. در اینجـا ۴ کـد محـوری و ۱۰ کـد بـاز و مجمـوع ۲٪ شناسایی شدند، که شامل این موارد می‌باشند: کمرنـگ بودن خبرگـزاری‌هـای محبـوب سـیما، کمرنـگ بـودن خبرگزاری‌های محبوب رادیویی، کم رنگ بـودن حضـور رسانه‌ها در نمـایش اتفاقـات هنـدبال، سانسـور خبـری، تیتروار بودن اخبار مربوط به هندبال، جذاب نبودن شـو تلویزیـونی بـرای مسـابقات غیـر از فوتبـال، الگوسـازی درسـت در فضـای مجـازی، کـم بـودن کیفیـت

جدول ۵- کدهای محوری مرتبط با امکانات و رفاه

کدمحوری	کدباز	ضریب	درصد
فضای درآمدزایی	۳	۰/۶۰	۰/۶۰
رفاه مربیان	۷	۱/۴۰	۱/۴۰
امکانات ورزشگاه	۲۴	۴/۸۱	۴/۸۱
رفاه بازیکنان	۴	۰/۸۰	۰/۸۰
رفاه داوران	۷	۱/۴۰	۱/۴۰
رفاه اجتماعی	۷	۱/۴۰	۱/۴۰
رفاه تیمها	۱۱	۲/۲۰	۲/۲۰
فضای درآمدزایی	۳	۰/۶۰	۰/۶۰
رفاه مربیان	۷	۱/۴۰	۱/۴۰

جدول ٦- کدهای محوری مرتبط با عوامل منطقه‌ای

کدمحوری	کدباز	ضریب	درصد
مدیریت مناطق	۲	۰/۴۰	۰/۴۰
پتانسیل منطقه	۳	۰/۶۰	۰/۶۰
وضعیت جوی	۳	۰/۶۰	۰/۶۰
تعصبات قومی	۱۱	۲/۲۰	۲/۲۰
آمایش سرزمین	۴	۰/۸۰	۰/۸۰

جدول ۷- کدهای محوری مرتبط با نقش رسانه

کدمحوری	کدباز	ضریب	درصد
خبررسانی	۵	۱/۰۰	۱/۰۰
الگوسازی	۲	۰/۴۰	۰/۴۰
حمایت	۱	۰/۲۰	۰/۲۰
کیفیت تصاویر	۲	۰/۴۰	۰/۴۰
خبررسانی	۵	۱/۰۰	۱/۰۰

تصویربرداری، عدم نمایش حقایق از دید دوربین خبری، کم بودن مستند هندبال، حمایت تلویزیون از هندبال.

بر اساس یافته‌های جدول ۸ یکـی از عـواملی کـه بـه جنجال‌ها دامن می‌زند از دید کارشناسان در کشـور مـا جو سازی منفی علیه این رشته‌ی جذاب و پرطرفدار در سطح جهان است. در این تحقیق ۴ کـد محـوری و ۱۲ کد باز و مجمـوع ۲/۴٪ در ایـن زمینـه شناسـایی شـد. ازجمله: تیتر منفی جراید، کم بودن و منفی بودن تهیـه گزارش روزنامه‌های مخالف، جو سازی منفی افرادی کـه در دل هندبال فعالیت می‌کنند، تلاش برای حذف رقبـا برای حفظ جایگاه، تلاش برای عدم ورود نفرات جدیدی و جوسازی منفی توسط افراد داخل سیستم، منع کردن افراد از مصاحبه‌ها، تهدید مربیان و بازیکنان بـه کمیتـه انضباطی، عدم برخورد با داوران متخلـف، سـاده دیـدن اشتباهات، عادی شدن اشتباهات از دید عموم، جوسازی

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

جدول ۸- کدهای محوری مرتبط با جوسازی

کدمحوری	کدباز	ضریب	درصد
جراید مخالف	۴	۰/۸۰	۰/۸۰
تهدید	۲	۰/۴۰	۰/۴۰
عادی سازی اشتباه	۳	۰/۶۰	۰/۶۰
منع از مصاحبه	۳	۰/۶۰	۰/۶۰

جدول ۹- کدهای محوری مرتبط با خصوصات هندبال

کدمحوری	کدباز	ضریب
قوانین دشوار	۳	۰/۶۰
فیزیکی	۱	۰/۲۰
پیش بینی بازی	۳	۰/۶۰
پربرخورد بودن رشته	۵	۱/۰۰

افراد اخراجی از هندبال در سال‌های گذشته.

عده ای از کارشناسان معتقدند که ذات رشته هندبال پربرخورد است و بروز جنجال در آن رخ می‌دهد. اما در بین مصاحبه‌های صورت گرفته کمترین میزان تأثیر به این فاکتور بر می‌گردد. ۴ کد محوری شناخته شد در جدول ۹ که شامل ۱۲ کد باز و مجموع ۲/۴٪ ازاین قبیل می‌باشد:

دشوار بودن قوانینی هندبال، کم بودن داوران متناسب باسطح قوانین، ناآشنا بودن مربیان، بازیکنان با قوانین، دشواری اجرای قوانین، بروز شدن مداوم آن‌ها، فیزیکی بودن بازی هندبال، اغلب جنجالی بودن خصوصیت اخلاقی بازیکنان هندبال.. جنجالی بودن مربیان هندبال، غیر قابل پیش بینی بودن اتفقات، لحظه‌ای بودن تصمیمات تأثیر گذار داوران، غیر قابل پیش بینی بودن نتایج، فیزیک قوی بازیکنان هندبال، برخوردهای پی در پی غیر عمد در بازی، برخورد های عمدی دور از چشمان داور.

بحث

طبق یافته‌های حاصل از مطالعات و مصاحبه‌ها، عوامل بسیار زیادی در بروز جنجال نقش آفرینی می‌کنند و یک مدیر توانمند می‌بایست، عوامل بروز جنجال و راهکارهای مدیریتی را به خوبی بشناسد. چرا که موضوع جنجال با توجه به تعریف آن به هر نوع پرخاشگری، قلدری، لجبازی، ارعاب و کینه توزی توسط کارکنان، یا مشتریان سازمان در جهت رسیدن به نتیجه تلقی می‌شود (۱۱). گاهاً در تصور عموم جنجال همان خشونت یا ابراز خشم است، اما در این تحقیق با تحلیل عوامل مختلف به این نتیجه می‌رسیم که جنجال صرفاً به خاطر جلب توجه یا خالی کردن هیجانات درونی نیست، بلکه بیشتر به فساد در سازمان نزدیک است، چرا که هدفی را دنبال می‌کند و آن کسب نتیجه است. نکته‌ای که در ورزش کشور زیاد به چشم می‌خورد. طبق اطلاعات جمع آوری شده توسط تیم تحقیق، عوامل مدیریتی (۳۰/۶۴٪)، عوامل فردی و فرهنگ (۲۵/۲۰٪)، عوامل سیاسی-اجتماعی (۱۰/۸٪)، امکانات و رفاه (۱۲/۷۸٪)، آموزش و افزایش آگاهی (۹/۲٪)، عوامل قومی و منطقه‌ای (۴/۶٪)، پوشش رسانه‌ای (۲٪)، جوسازی منفی (۲/۴٪)، ویژگی‌های رشته هندبال (۲/۴٪) در مدیریت جنجال نقش دارند.

عوامل مدیریتی شامل مدیریت سطوح مختلف سازمانی می‌باشد که طبق نظر مصاحبه شوندگان اگر هر کدام نقش خود را به درستی ایفا کنند، می‌توانند در کاهش جنجال مؤثر باشند. از جمله در بخش برگزاری مسابقات که نه فقط بحث اجرا و برگزاری بلکه، کیفیت برگزاری و رضایت حداکثری باید مدنظر مدیران برگزار کننده باشد؛ همان طور که تحقیق دلفان و همکاران نشان داد بین متغیرهای جو اخلاقی با رضایتمندی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد (۱۲). یکی از حلقه‌های مفقوده بحث ارزیابی بعد از هر اعزام و هر دوره مسابقه است که اغلب دیده می‌شود با وجود اهمیت بسیار زیاد آن نادیده انگاشته می‌شود. به همین دلیل بسیاری از اشتباهات یک دوره در دوره‌های بعدی تکرار می‌شود. در همه‌ی سازمان‌ها افرادی هستند که به هر طریقی می‌خواهند به اهداف خود دست پیدا کنند کمااینکه در ورزش قهرمانی این مورد به وفور در رشته‌های مختلف به چشم می‌خورد. و این یافته‌ها با گزارش عبدی و همکاران همسو است (۳). همیشه سازمان‌ها با کارکنانی مواجه می‌شوند که علی رغم سعی و کوشش مدیران و مسئولان در ایجاد محیطی مناسب برای کار و فعالیت، جنجال ساز هستند. این افراد با رفتارهایی مانند سرپیچی از دستورات مافوق، نادیده گرفتن قوانین، وضعیت موجود و مطلوب سازمان را دچار آشفتگی می‌سازند و در تلاش هستند تا از این طریق قوانین را زیر پا گذاشته و امتیازی را کسب نمایند. برقراری عدالت و مدیریت منابع انسانی، در

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

سازمان بر عهده مدیران بخش‌های میانی و عالی است، انتخاب بهترین نفرات در کمیته‌های فدراسیون، در رأس هیئت‌های استانی، در انتخابی های ملی و بین المللی، اعم از انتخاب مربی، داور و شفاف بودن معیارهای سنجش و ارتقای افراد در کم شدن جنجال بسیار حائز اهمیت است (۳).

عوامل فردی به لحاظ روانشناختی، آمادگی ذهنی و آمادگی جسمانی هر شخص در میزان آستانه‌ی تحمل و نوع نگاه وی به اتفاقات تأثیر بسزایی دارد. اما شکست و پیروزی در هر مسابقه برای افراد معنای متفاوتی دارد، گاهاً افرادی در ورزش قهرمانی وارد می‌شوند که تمام پتانسیل خود را خرج یک مسابقه‌ی ورزشی می‌کنند، در مقابل با دست نیافتن به هدف مطلوب دست به جنجال آفرینی می‌زنند و تمام تلاش خود را به عنوان مربی، بازیکن، مسئول و.. به کار می‌گیرند تا نتیجه را از آن خود کنند. رفتارهای غیر ورزشی تأمل برانگیز است. در چنین شرایطی مدیران موفق می‌بایست کد های مختلف شخصیتی را بشناسند، نحوه‌ی برخورد با هر نوع شخصیتی با هر سطحی از فرهنگ، تحصیلات، وضعیت اقتصاد و معیشت را در نظر بگیرند. هرچند بردخواهی و هدف گرایی نباید نادیده انگاشته شود، هر انسانی درون خود به کمال می‌اندیشد. طبق تحقیق حیدری نژاد و همکاران اگر بساط رشد و کمال در جامعه ورزش به طور مناسب فراهم باشد، هرکس تلاش می‌کند تا جایگاه واقعی خود را پیدا کند نه اینکه با رفتارهایی خلاف روحیه ورزشی که اثرات اجتماعی هم برجای می‌گذارد، بخواهد نظم حاکم را برهم زند. همان طور که یافته‌های تحقیق حیدری و همکاران نشان داد، بین مسئولیت اجتماعی و جو اخلاقی ارتباط معناداری وجود دارد که با نتایج این تحقیق هم سوست (۱۳). همچنین با نتایج تحقیق اندرسون که روحیه‌ی برد مداری که از آن به معنای تعصبیش از حد به تیم مورد علاقه نیز نام برده می‌شود، با رفتارهای تهاجمی در محیط ورزش فوتبال ارتباط مستقیم دارد، همخوانی دارد (۱۴).

عوامل سیاسی و اجتماعی جز لاینفک حل مشکلات فردی و سازمانی هستند. چرا که بسیاری از تصمیمات مدیران ما برگرفته از رخدادهای سیاسی و اجتماعی است و بر کسی پوشیده نیست که حل کردن معضلاتی ازاین قبیل نیازمند مدیریت قوی و با ثبات است. از جمله رخدادهایی که بر اکثر بخش‌های کشور از جمله ورزش تأثیر گذار است، نرخ تورم و افزایش قیمت ارز است که مدیران ورزشی نباید صرفاً دست به دامان کمک‌های دولتی از طرف وزارت ورزش و سایر ارگان‌ها باشند، هر چند درخواست کمک اقتصادی بیشتر، دور از ذهن نیست؛ اما می‌بایست از طریق مختلف از جمله جذب اسپانسرهای ورزشی و ایجاد مزیت رقابتی، فرصت تبلیغات و درآمدزایی برای آن ها، گردش مالی در داخل پیکره‌ی رشته ورزشی مورد نظر (در اینجا هندبال) و سایر درآمدها به فکر جبران کمبودهای ناشی از افزایش نرخ ارز و..باشند. هرچند نقش قوانین دولتی و عدم ثبات قوانین را نباید نادیده گرفت. همچنین وضعیت معیشتی مردم در بحران‌های اجتماعی نقش بسزایی دارد. در این مورد هم ورزش ازاین گزند در امان نیست. فشار خانواده‌ها روی بازیکنان، فشار خانواده روی داور و مربی که به چند شغله بودن و عدم تمرکز می‌انجامد. بسیاری از هنجارهای اجتماعی از نظر خانواده‌ها با ارزش‌های آن ها مغایرت دارد. همان طور که خبرنگار ایسکانیوز تایید می‌کند: رفتارهای اخلاقی و جوانمردانه حاکم بر جامعه ورزشی می‌تواند ارزش‌های آن جامعه را نشان دهد می‌توان با نقد ورزش، ناهنجاری‌های حاکم بر جامعه را نیز باز شناخت و با ارزش‌های حقیقی و اصیل به کمک ورزش این ارزش‌ها را به جامعه معرفی کرد. همچنین فقر، سطح فرهنگی و جایگاه اجتماعی مورد تصور افراد، در بروز جنجال مؤثر است. که با تحقیق کلانتری و همکاران درباره ارتباط فقر و قانون گریزی وشکل‌گیری آسیب اجتماعی همسو است (۱۵). مربیان با رفتار اخلاقی مناسب، می‌توانند اهمیت رفتارهای اخلاقی و معنوی را افزایش دهند و به ورزشکاران کمک کنند تا مسئولیت پذیری، احترام، کار گروهی، پاسخگویی، مهارت‌های مدیریت زمانی، تشخیص درست از نادرست، نحوه کنار آمدن با شکست و موفقیت و نحوه انجام کارهای درست با وجود فشارهای اجتماعی و تأثیر شرایط دیگر را در خود تقویت نمایند. این با تحقیق لامپکین و استوکوویسکی همخوان است (۱۶). همچنین نقش برخورد نامناسب نیروهای نظامی و انتظامی برای برقراری نظم ورزشگاه‌های در حین مسابقات، می‌تواند موجبات بروز جنجال را فراهم کند. این با تحقیق پیرسون که رفتار

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

نیروی انتظامی و پلیس در قبال تماشاگران، در بروز اوباشگری نقش بسیار مهم و تعیین کننده‌ای دارد، همخوان است (۱۷).

آموزش و افزایش سطح آگاهی مردم نسبت به ورزش تیمی هندبال و جذابیت های این رشته ورزشی، قوانین و مقررات آن می‌تواند به آرامش مخصوصاً خانواده‌ها بینجامد که از فضای ورزش فرزندانشان با اطلاع باشند. افزایش سطح آگاهی بازیکنان، مربیان، داوران نسبت به قوانین جدید هندبال که مدام از طرف فدراسیون جهانی هندبال در حال بروز رسانی است، می‌تواند در کاهش جنجال بسیار مؤثر باشد. تشکیل سمینارها و وورک شاپ‌های آموزشی و عملی برای داوران و برگزار کننده‌های مسابقات که نقش مهمی در زمین مسابقه برای جلوگیری از جنجال دارند، و رفع اشکال از آن ها، کارگاه‌های آموزش روانشناسی، جامعه شناسی، رفتار شناسی کاربردی برای مدیران و مربیان و داوران و تغییر سر فصل‌های دروس مرتبط با ارتقای درجه‌ی مربیان و داوران راهکارهای ارائه شده است. وضعیت اقتصادی و رفاهی افراد که بخشی از آن مربوط به اقتصاد کشور است و خارج از کنترل مدیران ورزشی، اما بخشی از آن هم با برنامه ریزی متفاوت توسط مسئولین امر و کاهش هزینه‌های سربار قابل تعدیل است. بسیاری از گلایه‌های اهالی ورزش هندبال از نامساعد بودن وضعیت رفاهی و امکانات است. اگر مبالغ بیشتری از هزینه‌های در گردش برای زیر ساخت‌ها خرج شود می‌تواند تا حدودی در کاهش جنجال مؤثر باشد. امکانات سخت افزاری ورزشگاه‌ها که شاید کمتر به چشم یک بیننده‌ی عادی بیاید باید در خط مستقیم دید یک مدیر باشد. همچنین توجه به امکانات تیم‌ها، متاسفانه در سال‌های اخیر باب شده است که فدراسیون‌ها بدون توجه به وضعیت اقتصادی تیم‌ها، سعی در برگزاری لیگ‌های حرفه‌ای دارند این در حالی است که اگر رفاه تیم‌ها، مربیان، بازیکنان و عوامل درست اندرکار فراهم نباشد، لیگ فرسایشی خواهد بود و تنها اثرات مخربی را ازآسیب‌های گوناگون به جا خواهد گذاشت. این با تحقیق رجبی و همکاران که درباره نقش مستقیم رسیدگی به اماکن ورزشی در رفتار تماشاگران همسو است (۱۸). وثوقی و خسروی نژاد، نصر اصفهانی ، نادریان جهرمی و همکاران، فیلیپسو و همکاران ، هال و همکاران نیز بر اهمیت تامین امنیت در رویدادهای ورزشی تأکید کرده‌اند (۲۱،۲۲،۶،۱۹،۲۰)؛ بنابراین امنیت رویدادها و اماکن ورزشی را باید اقدامی فرهنگی و اجتماعی در نظر گرفت (۱۸).

عوامل منطقه‌ای و قومی شاید در خیلی از مناطق کشور به چشم بیاید اما در رشته‌ی هندبال با منطقه بندی که از سال ۹۷ صورت گرفته و هندبال در ۸ منطقه متفاوت، زیر نظر فدراسیون هندبال اداره می‌شود، این موضوع بیشتربه چشم می‌خورد. هر چند این تقسیم بندی تأثیرات خوبی را از جمله: کمتر کردن هزینه رفت و آمد، استفاده از مسئولین و داوران بومی و فعال کردن قشر عظیمی از هندبال دوستان در سراسر کشور به دنبال دارد اما نباید از این مهم غافل شویم که مدیریت در بخش‌های متلف به قومی گرایی و قضاوت‌ها به طرفداری از تیم‌های میزبان نینجامد که خود عامل بزرگی برای ایجاد جنجال است. از تعصبات بومی افراد منطقه نمی‌توان گذشت، مخصوصاً در مناطقی که هندبال درآن‌ها محبوب‌تر است. اما این نتیجه گرایی میزبان که به هر روشی از جمله ایجاد جنجال قصد برد دارند، آسیب‌های جبران ناپذیری برای سایر تیم‌های مهمان و اذهان عمومی ایجاد می‌کند. نقش رسانه‌ها در پیگیری اخبار یک رشته ورزشی بسیار قابل توجه است، رسانه به خصوص صدا و سیما می‌تواند در افزایش و کاهش فشار روانی حاکم بر یک رشته ورزشی نقش بسزایی داشته باشد. از طرفی دیده شدن جزئیات یک رشته‌ی ورزشی توسط فیلمبرداری با کیفیت از دید طرفداران و بعضا قضاوت در مورد اتفاق‌هایی که در خلال یک مسابقه روی می‌دهد، در کنترل و مدیریت جنجال مؤثر است. فردین و همکاران طی تحقیقی گزارش کردند: تهیه گزارش‌های خبری و خارج شدن از سکوت خبری می‌تواند به کاهش جنجال‌ها بینجامد چرا که بسیاری از رفتارهای فردی که ذکر کردیم به قصد نمایش خود یا خودنمایی رخ می‌دهد، این کمبودها به راحتی از طرف رسانه ملی قابل جبران است (۲۳). ضمن اینکه حمایت از عده‌ای (مثال داوران متخلف) و در کنار آن اعلام کردن تخلفات باشگاه‌ها، مربیان و بازیکنان در دامن زدن به جنجال‌ها نقش دارد. این بخش با تحقیق فردین درباره نقش صدا

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

و سیما در ترویج رفتار قانونمند مؤسسه تحقیقات صدا و سیما همسو است (۲۴). اما در این میان نباید از نقش کسانی‌که جوسازی منفی می‌کنند غافل شد، افرادی که به هر دلیلی قادر به ادامه‌ی یک رشته‌ی ورزشی نیستند یا از طرف سیستم مورد قبول نبوده‌اند به عنوان کسانی که به اصطلاح سم پاشی می‌کنند باعث ایجاد جنجال و تحت تأثیر قرار دادن اذهان می‌شوند. همین طور که یک رسانه یا خبرنگار مخالف می‌تواند چنین جوی را ایجاد کند. هیچ شخصی و هیچ مدیری قاعدتا مورد قبول همگان نیست، اما پیشنهاد می‌شود همان طور که در بخش مدیریت ذکر کردیم با مدیریت صحیح نیروی انسانی و نه فقط با تهدید و تنبیه و بایکوت کردن، از اضافه شدن به چنین افرادی که در مسموم کردن ذهن افراد نقش دارند جلوگیری کنند. بسیاری از صاحب نظران بر این باورند که به دلیل پربرخورد بودن رشته‌ی هندبال، جنجال در آن رخ می‌دهد. از دشوار بودن قوانینی هندبال، کم بودن داوران متناسب باسطح قوانین، نا آشنا بودن مربیان، بازیکنان با قوانین، دشواری اجرای قوانین، بروز شدن مداوم آن‌ها، فیزیکی بودن بازی هندبال، اغلب جنجالی بودن خصوصیت اخلاقی بازیکنان هندبال، جنجالی بودن مربیان هندبال، غیر قابل پیش بینی بودن اتفاقات، لحظه‌ای بودن تصمیمات تأثیر گذار داوران، غیر قابل پیش بینی بودن نتایج، فیزیک قوی بازیکنان هندبال، برخوردهای پی در پی غیر عمد در بازی، و برخوردهای عمدی دور از چشمان داور در مسابقه می‌توان نام برد. نتایج تحقیق حاضر با تحقیق اندام و سلیمی که عوامل محیطی، فرهنگی، روانی و امنیتی را در بروز ناهنجاری‌های رفتاری مؤثر می‌دانند، همسوست (۲۵).

نتیجه‌گیری

در پایان محقق اذعان می‌دارد که در مطالعه پیشینه تحقیق، پژوهش مدونی که با هدف مدیریت جنجال در ورزش کشور باشد یافت نگردیده است، تنها یک نسخه موجود است که مرتبط یا مدل جنجال-نتیجه و غیر ورزشی است. لذا، با انجام تحقیقات ازاین قبیل امیدواریم گامی مؤثر جهت توسعه‌ی مدیریت ورزشی و ارتباط آن با جامعه شناسی و سایر رشته‌ها برداریم و از اثرات مخرب آن بر روح و روان افراد شاغل در ورزش و بی اعتمادی نسبت به سیستم عدالت در ورزش بکاهیم. لذا، پیشنهاد می‌شود راهکارهای اجرایی این تحقیق مورد توجه مسئولین ورزش و فدراسیون‌ها (به ویژه فدراسیون هندبال) قرار گیرد، از جمله: وجه بیشتر به تحقیقاتی با موضوعیت اخلاق، به روز شدن مباحث آموزشی و قوانین و مقررات رشته‌های ورزشی، آموزش کاربردی حیطه‌های روانشناسی و جامعه شناسی، تأکید بر اهمیت مدیریت منابع انسانی و طراحی سیستم های منظم پاداش و تنبیه، افزایش سهم اقتصادی ورزش قهرمانی کشور، عدم لغو یا کاهش امتیازات به حامیان ورزش قهرمانی، توجه ویژه به تمام ابعاد عدالت در ورزش، توجه بیشتر رسانه ها به ورزش قهرمانی از جمله هندبال.

تقدیر و تشکر

مقاله حاضر مستخرج از رساله دکتری با کد پژوهشی ۲۳۹۲۰۷۰۵۹۵۰۰۶ در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران تایید و انجام شد. در پایان از فدراسیون محترم هندبال، مسئولین و اساتید محترم و پیشکسوتانی که ما را در گردآوری اطلاعات مربوط به مبانی نظری و اطلاعات این رشته ی جذاب و پرطرفدار یاری نمودند، کمال تشکر را داریم.

References

1. Sarlak M. Introducing an Conceptual Framework to Processing Commotion–Goal Theory. Q J Public Organiz Manag. 2016;4(4):131-143.
2. Hazuri M, Ali M, Ghasemi S, Ali VA. Designing and explaining the model of controversy-outcome theory". Tarbiat Modares University Publications, 2017;21(3):263-384
3. Abdi J, Hozoori MJ, Sarlak MA, Ghorbani A. Developing and Describing the Organizational Brawl Theory Model: Circumstances, Moderators and Strategies to the Action. IQBQ. 2017;21(3):263-284
4. Dukaneei, F, Abdollahi, M. The Study of the Degree of Athletes' Aggression in Individual and Group Fields in Championship Matches in Institutions of the Country. Educ Administ Res. 2013;4(15):91-100.
5. Miryousefi SJ, Ramezani nejad R, Rahmati, MM. Role of development of social culture in cultural development of athletic sport human resource. Manag Sport J. 2017;4(1):131-146
6. Naderian Jahromi M, Poorsoltani H, Roohani E.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

Identify indicators and safety standards of gyms and sports venues. Sport Manag J. 2014;5(3):21-36.
7. Alias M, Rasdi RM, Ismail M. Predictors of workplace deviant behaviour: HRD agenda for Malaysian support personnel. Eur J Train Develop. 2013;37(2):161-182
8. Simon RL. Sports, Relativism and Moral Education. Sport Educ. 2011:15-27.
9. Golparvar M, Khaksar S, Ghafouri MR. Exploratory Model of Relationships between Leadership Behaviors and Organizational Commitment with the Type of Employee Orientation in Organizations" Noor Specialty Publications, 2015;75:9-32.
10. Strauss A, Corbin J. Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures Thousand Oaks. 2008.
11. Sarlak MA. Provide a conceptual framework for processing controversy-outcome theory. Sci Q Organiz Gov Manag. 2017; 4(4):131-143
12. Delphan F, Abbasi H, Abdi H. Explaining the effect of ethical leadership on innovative performance with respect to the mediating role of good governance in sports and youth departments in western Iran. J Appl Res Sports Manag. 2020;8(4):39-48.
13. Heidarinejad S, Akhlaghi H, Mahdipoor A, Marashian H. Investigating the effect of moral orientation on the performance of Iranian wrestlers by explaining the model" Doctorate thesis. Ahvaz Shahid Chamran University. 2019.
14. Anderson P, Bakken A. Social class differences in youths' participation in organized sports: What are the mechanisms? "Norwegian Social Research (NOVA) - OsloMet – Oslo Metropolitan University. 2019.
15. Kalantari S, Rabani R, Sedaghat K. The Relationship between Poverty Elimination and the Formation of Social Harm. Soc Welfare Sci Res Q. 2006:5-18.
16. Lumpkin A, Stokowski, S. Interscholastic Sports: A Character-Building Privilege." Kappa Delta Pi Record. 2011;47(3):124-128.
17. Pearson M. Deception, Sportsmanship and Ethics" Jan Boxill, "Sport Ethics", Publisher: Black Well 1st Edition. 2006.
18. Rajabi M, Mosallanejad M, Sahebkaran MA, Talibpour M. An Assessment of Behavioral Intentions of Spectators of Iran Handball Premier League Based on Functional and Result Quality. New Trends Sport Manag. 2016;4(13):23-34
19. Vosooghi M, Khosravi S. Study of socio-cultural factors of emotional behavior of football spectators". J Soc Sci. 2010;1(3):149-125
20. Nasr Isfahani A, Boustani HR, Pourzamani J, Heidari B. The analysis of the relationship between Corporate Social Responsibility and Organizational Citizenship Behavior. Tech J Engin Appl Sci. 2013;12(3):67-81.
21. Phillips D, Cooper W, Phillips J, Cunningham, T. Fan Experience and Security Management Balance: Applying the Grid Leadership Model. 2007.
22. Hall SA, Schwarz E, Cieslak TJ. Protective security measures for major sport events: proposing a baseline standard for the United States. 2009.
23. Fardin A. The role of radio and television in promoting the lawful behavior of the Radio and Television Research Institute, research project. 2001.
24. http://www.iscanews.ir/news/1007557/etical-challenges-sport/ Iran student correspondent association. 2020.
25. Andam R, Salimi M. Study of factors affecting fan behavioral abnormalities in Iranian handball super league competitions. Journal of Sport Management and Development. Journal of Sport Management and Development, 2017; 6(1):175 -188.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]